

ข้อมูลประเด็นเด็กปฐมวัย (HDC เดือน ต.ค.63 – ก.พ.64) ณ 10 มี.ค.64)

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	เขต 9
1.	เด็กอายุ 0 – 5 ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ	ร้อยละ 90 ขึ้นไป	เป้าหมาย	33,996	15,044	23,156	20,539	92,735
			ผลงาน	20,818	11,565	22,522	17,085	71,990
			ร้อยละ	61.24	76.87	97.26	83.18	77.63
2.	เด็กอายุ 0 – 5 ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการพบสงสัยล่าช้า	ร้อยละ 20 ขึ้นไป	เป้าหมาย	20,818	11,565	22,522	17,085	71,990
			ผลงาน	5,440	3,391	6,248	5,531	20,592
			ร้อยละ	26.13	29.32	27.74	32.37	28.6
3.	เด็กอายุ 0 – 5 ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม	ร้อยละ 90 ขึ้นไป	เป้าหมาย	5,440	3,391	6,248	5,531	20,592
			ผลงาน	4,158	2,811	5,938	4,565	17,472
			ร้อยละ	76.69	82.90	95.04	82.53	84.85
4.	เด็ก 0 – 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย	ร้อยละ 85 ขึ้นไป	เป้าหมาย	33,996	15,044	23,156	20,539	92,735
			ผลงาน	22,909	11,808	22,431	17,303	74,451
			ร้อยละ	67.19	78.98	96.64	84.22	80.22
5.	เด็กอายุ 0 – 5 ปี ได้รับการชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูง	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	เป้าหมาย	99,999	44,390	67,872	60,925	273,186
			ผลงาน	84,046	37,950	63,181	53,580	238,757
			ร้อยละ	84.05	85.49	93.09	87.94	87.40
6.	เด็กอายุ 0 – 5 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 56.9 (ร อ บ 5 เดือนแรก)	เป้าหมาย	84,046	37,950	63,181	53,580	238,757
			ผลงาน	49,796	22,967	42,236	31,935	146,934
			ร้อยละ	59.25	60.52	66.85	59.60	61.54
7.	เด็กอายุ 3 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร อ บ 5 เดือนแรก ร้อยละ 39.5	เป้าหมาย	17,962	7,825	12,180	10,873	48,842
			ผลงาน	5,683	2,422	5,994	3,641	17,740
			ร้อยละ	31.64	30.94	49.21	33.49	36.32

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	เขต 9
8.	เด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ	ร อ บ 5 เดือนแรก ร้อยละ 71.6	เป้าหมาย	17,962	7,825	12,180	10,873	48,842
			ผลงาน	15,830	7,345	10,930	10,109	44,216
			ร้อยละ	88.13	93.86	89.74	92.97	90.52
9.	ผู้อำนวยการเล่น	เขตละ 50 (ร อ บ 5 เดือนแรก)	เป้าหมาย					50
			ผลงาน	66	34	39	22	161
			ร้อยละ	-	-	-	-	-
10.	พื้นที่ต้นแบบเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก	เขตละ 25 (ร อ บ 5 เดือนหลัง)	เป้าหมาย					25
			ผลงาน	64	34	39	18	155
			ร้อยละ	-	-	-	-	-

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพ อาทิ เช่นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทย การเปลี่ยนแปลงฐานเศรษฐกิจไปสู่ยุคดิจิทัล การเกิดโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ การเสียชีวิตด้วยโรคไม่ติดต่อที่สามารถป้องกันกัน ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติธรรมชาติและภัยก่อการร้าย กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) พ.ศ.2560 – 2579 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานด้านสาธารณสุขในการพัฒนาระบบสุขภาพเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสิ่งแวดล้อม แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) นโยบายประเทศไทย 4.0 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมไปถึงนโยบายการปฏิรูปประเทศมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” แต่เนื่องจากปัจจุบันสถานภาพของครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก จากการที่ประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในชุมชนเมืองใหญ่ ๆ ทั้งพ่อและแม่ทำงานหนักเพื่อจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกสบายนานาชนิด ตามค่านิยมใหม่ที่เน้นในทางวัตถุและความภูมิฐานในสังคม สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความคาดหวังของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ซึ่งนับวันจะแปรเปลี่ยนไปในลักษณะที่เร่งเด็กให้คร่ำเคร่งกับการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างหนัก และมุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียว ด้วยความหวังให้ลูกเป็น “เด็กเก่ง” “เด็กฉลาด” โดยที่พ่อแม่ลืมนึกถึงความสุขและความต้องการที่แท้จริงของเด็ก โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นระยะที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเด็กมีวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจเพิ่มมากขึ้นที่ละเล็กละน้อย เป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้การรู้จักช่วยเหลือตนเอง มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสำรวจทดสอบทดลองสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ รู้จักการใช้ภาษาสื่อความหมายและสื่อสารกับผู้อื่น สิ่งหลักในช่วงวัยนี้คือเด็กควรได้รับการสนับสนุนการเล่นที่กระตุ้นประสาทสัมผัสและโอกาสของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ผ่านกระบวนการเล่น ตามวัย หากเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกันและด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็ก ก็อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กในอนาคตได้ ซึ่งพบว่า เด็กไทย 1 ใน 5 ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิด คิดเป็นร้อยละ 22.7 เมื่อพิจารณารายภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ผู้ให้กำเนิดสูงถึงร้อยละ 33.2 กรมอนามัยจึงได้ดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนนโยบาย “เด็กไทย เล่นเปลี่ยนโลก” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กผ่าน “การเล่น” ทั้งการเล่นอิสระ และกิจกรรมโดยมี Play Worker: เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลให้เล่นอย่างปลอดภัย แต่ไม่ต้องป้องกันจนหมดความท้อทาย

ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมาจึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายขับเคลื่อนต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก” เขตนครชัยบุรีรินทร์ เพื่อพัฒนาทักษะผู้อำนวยการเล่น (Play worker) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเล่นของเด็ก ตามรูปแบบเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก เพื่อให้เกิดพื้นที่ต้นแบบ “เด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก” ต่อไป

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้อำนวยการเล่น (Play worker)
2. เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดพื้นที่ต้นแบบเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทยตั้งแต่ปฐมวัยโดยใช้ “กิจกรรมทางกาย” และ “การเล่น”

4. เพื่อขยายแนวคิดการเล่นอิสระและกิจกรรมการเล่น และขับเคลื่อนการส่งเสริมสิทธิการเล่นใน
เขตนครชัยบุรีรินทร์

การดำเนินงาน :

1. ประชุมทีมงานวางแผนการดำเนินงาน
2. ประสานงานผู้รับผิดชอบงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ท้องถิ่น
จังหวัด
3. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายขับเคลื่อนต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยน
โลก” เขตนครชัยบุรีรินทร์
4. พื้นที่ประเมินตนเองตามแบบประเมินพื้นที่ต้นแบบเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก สำหรับสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย
5. นิเทศติดตามการดำเนินงานโครงการเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก ของ Play worker 4 จังหวัด

ผลการดำเนินงาน :

ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายขับเคลื่อนต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก” เขตนครชัยบุรีรินทร์ วันที่ 14 – 15 ธันวาคม 2563 นพ.ประสานชัยวิรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายขับเคลื่อนต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก” เขตนครชัยบุรีรินทร์ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุมได้แก่ นักวิชาการสาธารณสุข นักวิชาการศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก จากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสังกัดกระทรวงมหาดไทย และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 168 คน ณ ห้องสบาย A โรงแรมสบาย โฮเทล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีทักษะรู้เท่าทันโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มี IQ ที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม ควบคู่กับ EQ และ EF ผ่านการเล่น เกิดแนวคิดการขับเคลื่อน “เด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก Model” ซึ่งเป็นการเล่นรูปแบบใหม่ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ Concept 3F คือ Family Free Fun เล่นอิสระ เล่นอย่างมีความสุข เล่นสนุก เล่นกับครอบครัว โดยพัฒนาต้นแบบ “เด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก” ไปสู่การบูรณาการอย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ 1) พื้นที่เล่น (Space) 2) กระบวนการเล่น (Play Process) 3) หน่วยบริหารจัดการการเล่น (Play Management Unit) และ 4) ผู้อำนวยการเล่น (Play worker) และพัฒนาทักษะผู้อำนวยการเล่น (Play worker) ให้มีทักษะในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถด้าน SOFT SKILL และพัฒนาศักยภาพเป็นเด็กไทยที่พร้อมเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อไป

จำนวนผู้อำนวยการเล่นเขตนครชัยบุรีรินทร์

1. จังหวัดนครราชสีมา	จำนวน	66	คน
2. จังหวัดชัยภูมิ	จำนวน	34	คน
3. จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน	39	คน
4. จังหวัดสุรินทร์	จำนวน	22	คน

จำนวนพื้นที่ต้นแบบเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก

- | | | | |
|----------------------|-------|----|------|
| 1. จังหวัดนครราชสีมา | จำนวน | 64 | แห่ง |
| 2. จังหวัดชัยภูมิ | จำนวน | 34 | แห่ง |
| 3. จังหวัดบุรีรัมย์ | จำนวน | 39 | แห่ง |
| 4. จังหวัดสุรินทร์ | จำนวน | 18 | แห่ง |

ปัญหาอุปสรรค

- การอบรมเป็นวันราชการทำให้ครูผู้ดูแลเด็กไม่สะดวกในการเข้ารับการอบรม
- จำกัดด้วยงบประมาณทำให้จัดได้เพียง 1 รุ่น และระยะเวลาในการจัดการอบรมน้อยเกินไป
- ระยะเวลาในการเตรียมงานน้อยเนื่องจากการเร่งรัดการใช้งบประมาณ

ผลงานเด่น/นวัตกรรม/Best Practice :

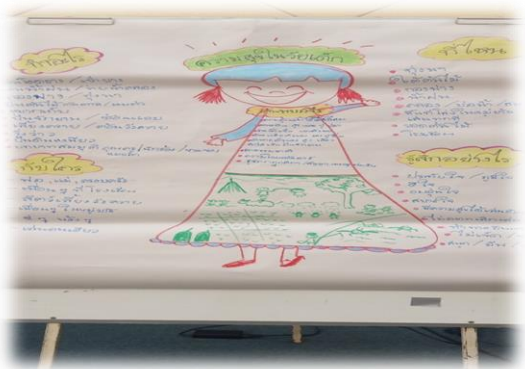
- พื้นที่ต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก”
- มีผู้อำนวยการเล่น (PLAY WORKER) เด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก ทั้ง 4 จังหวัด

next step :

- นิเทศติดตามพื้นที่ต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก” ให้ครบทั้ง 4 จังหวัด
- พัฒนาศักยภาพบุคลากรเครือข่ายขับเคลื่อนต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก” ให้ครอบคลุมมากขึ้น
- พัฒนาศักยภาพคนไทยตั้งแต่ปฐมวัยโดยใช้ “กิจกรรมทางกาย” และ “การเล่น” เพื่อขยายแนวคิดการเล่นอิสระและกิจกรรมการเล่น ผ่านโครงการมหัศจรรย์ 1000 วัน PLUS ของเขตสุขภาพที่ 9
- บูรณาการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) กับโครงการเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก

ภาพกิจกรรมการการจัดอบรมโครงการเด็กไทยเล่นเปลี่ยนโลก





ภาพกิจกรรม นิเทศน์ติดตามพื้นที่ต้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย “เล่นเปลี่ยนโลก”

จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 16 – 17 กุมภาพันธ์ 2564

1. สพต.พนมวัน ต.บ้านโพธิ์ อ.เมือง
2. สพต.ทต.มะค่า ต.มะค่า อ.โนนสูง
3. สพต.ทต.ขามสะแกแสง ต.ขามสะแกแสง อ.ขามสะแกแสง
4. สพต.ทต.หนองหัวฟาน ต.หนองหัวฟาน อ.ขามสะแกแสง

จังหวัดชัยภูมิ วันที่ 23 – 24 กุมภาพันธ์ 2564

1. ศพต.สระปทุม ต.หนองไผ่ อ.แก้งคร้อ
2. ศพต.ศรีวิไลย์ ต.บ้านแก้ง อ.แก้งคร้อ
3. สพต.บ้านก่าน ต.บ้านก่าน อ.แก้งคร้อ
4. สพต.ทต.แก้งคร้อ อ.แก้งคร้อ

